

Джерела та літератури

1. Гриб В. М. Вплив складу насаджень на смолопродуктивність сосни звичайної // *Науковий вісник Національного аграрного ун-ту*. К., 2014. Вип. 71. С. 83–85.
2. Осадчук Л. С. До оптимізації технології підсочування сосни // *Лісове господарство, лісова, паперова і деревообробна промисловість* : міжвід. наук.-техн. Зб. Львів : УкрДЛТУ, 2013. Вип. 28. С. 55–58.
3. Юськевич Т. В. Визначення смолопродуктивності хвойних порід в умовах Західного регіону України // *Наук. вісник УкрДЛТУ* : Зб. наук.-техн. праць. Львів : УкрДЛТУ, 2007. Вип. 7. С. 15–18.

**ВЕГЕТАТИВНЕ РОЗМНОЖЕННЯ *VACCINIUM
CORYMBOSUM* L. ДЛЯ СТВОРЕННЯ ПЛАНТАЦІЙ
У ЛІСОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ
ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

Горошко В., Голуб С.

Волинський національний університет імені Лесі Українки

Для успішного функціонування лісогосподарських підприємств потрібне постійне розширення асортименту продукції рослинництва. Тому на сьогодні актуальним є питання закладки плантацій побічного лісокористування. В цьому аспекті вирішальну роль відіграє як видова так сортова різноманітність насаджень та їх економічна рентабельність. Тому виникає потреба у наукових дослідженнях та розробці практичних рекомендацій з підвищення якостей посадкового матеріалу, його прискореного отримання у визначених кількостях [2].

Великою популярністю, добрими смаковими, лікувальними і декоративними властивостями характеризується північноамериканська рослина *Vaccinium corymbosum* L., що має крупні плоди. За природними умовами багато регіонів України придатні для вирощування цієї культури, але її поширення лімітується обмеженим виробництвом садивного матеріалу. Агротехнологічні заходи вирощування саджанців сортів лохини зі

стеблових живців дотепер вивчено недостатньо, що визначає актуальність роботи, а проведені дослідження в цьому напрямку можуть відіграти певну роль у виявленні нових шляхів управління регенераційними процесами, розробці особливих агрозаходів, що дозволить істотно підвищити ефективність кореневласного розмноження [1,3].

Мета дослідження — вивчити та вдосконалити елементи технології розмноження сортів лохини стебловими живцями. Завдання дослідження:

– провести добір кращих інтродукованих сортів лохини в зоні Полісся;

– дослідити здатність сортів до розмноження зеленими стебловими живцями;

– з'ясувати залежність коренеутворення від обробки біологічно-активними речовинами;

– виявити вплив термінів пересаджування вкорінених живців на ріст і розвиток саджанців у процесі дорощування;

Агротехнічні дослідження виконувались згідно з методикою проведення агрономічних дослідів з декоративними культурами. При живцюванні лохини використані загальноприйняті методики.

Живцювання проводили у літній період і використовували стеблові зелені живці.

Ріст і розвиток укорінених живців досліджуваних сортів чорниці високої значно залежав від терміну пересаджування на дорощування. Вивчали вплив біологічно-активної речовини ауксинової природи КАНО (10%-й розчин калійної солі α -нафтилоцтової кислоти) в концентрації водного розчину 15мл/л. За контрольний варіант досліду використовували вкорінені живці, оброблені водою. Проводили обліки приживлюваності укорінених живців, а також їх загибелі під час перезимівлі і окремо впродовж вегетаційного періоду. В динаміці вели спостереження за ростом і розвитком надземної частини і кореневої системи дорощуваних рослин [4].

Виявлено цілковиту непридатність дорощування вкорінених живців до саджанців товарних гатунків на місці вкорінення, де вихід саджанців сорту *Bluecrop* становив 20,8%. Цей спосіб вирощування садивного матеріалу не може бути рекомендований для виробничих умов, внаслідок низького виходу якісних саджанців.

В умовах Ковельського району можна використовувати весняне та осіннє пересаджування кореневласних рослин сорту Блюкроп на дорощування. Висаджені в пластикові контейнери укорінені живці, за

всіх строків пересаджування на дорощування, добре переносили умови перезимівлі і в усіх варіантах дослідів до весняного періоду їх зберігалось біля 95,9–98,4%. Після контейнерного дорощування кореневласні рослини досліджуваного сорту лохини відповідали вимогам першого і другого товарного сорту.

В результаті проведених досліджень були зроблені наступні висновки:

1. Досліджувані сорти – Блюкроп і Елліот характеризуються високою вегетативною продуктивністю.

2. Визначено оптимальний період (1-10 червня) для розмноження досліджуваних сортів лохини зеленими стебловими тривузловими живцями, який збігається з періодом інтенсивного росту пагонів.

3. З'ясовано, що найкращим стимулятором укорінення для сортів Блюкроп і Елліот є корневін, який забезпечив відповідно 94 та 92 % приживлюваності черенків та 65 і 63% укорінення, тоді як гетероауксин та укорінювач забезпечили по 82 та 70 % відповідно. Загалом, вища приживлюваність черенків властива сорту *Bluecrop* в порівнянні із сортом *Elliot*.

4. Доведено, що при пересаджуванні вкорінених живців водний розчин КАНО (10% розчин калійної солі α -нафтилоцтової кислоти) з нормою витрати 15 мл/л стимулює процеси коренеутворення стеблових живців лохини сорту Блюкроп.

5. З'ясовано, що найбільший вихід товарних саджанців досліджуваного сорту лохини Блюкроп (82–89%) після дорощування в умовах зони Полісся Волинської області, забезпечувало весняне і осіннє пересаджування кореневласних рослин у контейнери. Встановлено цілковиту непридатність дорощування вкорінених живців до саджанців товарних гатунків на місці вкорінення, де вихід саджанців сорту Блюкроп становив лише 20,8%. Цей спосіб вирощування садивного матеріалу не може бути рекомендований для виробничих умов, внаслідок низького виходу якісних саджанців.

Джерела та література

1. Балабак А. Ф. Кореневласне розмноження малопоширених плодових і ягідних культур. Умань: Оперативна поліграфія, 2008. 109 с.
2. Варлащенко Л. Г. Перспективи кореневласного розмноження деяких малопоширених культур в умовах Центрального Лісостепу України // Вісник Уманської ДАА. 2011. Спец. випуск. № 1–2. С. 13–14.
3. Надточій І. П. Прискорене розмноження малопоширених садових культур зеленими живцями // «Садівництво»: міжвід. темат. наук. зб. Інституту садівництва УААН. К., 2010. Вип. 56. С. 233–241.

4. Пиж'янова А. А. Вплив сорту і типу пагона на укорінюваність зелених стеблових живців лохини високорослої (*Vaccinium corymbosum* L.) // Зб. наук. пр. Укр. інституту експертизи сортів рослин. Київ, 2013. С. 42–45.

ГРУНТОВІ КІЛЬЧАСТІ ЧЕРВИ КІВЕРЦІВСЬКОГО НПП «ЦУМАНСЬКА ПУЩА» ЯК ОБ'ЄКТ КРАЄЗНАВЧОГО ВИВЧЕННЯ В ШКІЛЬНОМУ КУРСІ БІОЛОГІЇ

Гринченко І., Бусленко Л.

Волинський національний університет імені Лесі Українки

Актуальність дослідження. Краєзнавчий принцип в освіті є важливим підходом, який забезпечує інтеграцію навчального матеріалу з локальними природними, соціальними та культурними особливостями. У біології та екології він дає можливість учням безпосередньо спостерігати, досліджувати та аналізувати об'єкти і явища в їхньому рідному середовищі. Це сприяє ефективнішому формуванню природничих та екологічних компетентностей, роблячи знання більш практичними та релевантними. У кваліфікаційному дослідженні ми проаналізуємо застосування краєзнавчого аспекту при вивченні ґрунтових кільчастих червів Ківерцівського НПП «Цуманська пуща» в Мощаницькій гімназії Олицької селищної ради.

Мета дослідження. Здійснити аналіз сучасного стану олігохетофауни Ківерцівського НПП «Цуманська пуща» та експериментально визначити ефективність застосування краєзнавчого матеріалу при навчанні кільчастих червів в шкільному курсі «Біологія 7 клас».

Завдання дослідження:

- встановити сучасний стан фауни ґрунтових олігохет району дослідження;
- здійснити аналіз комплексу ґрунтових кільчастих червів;